

آیین نامه تخصیص پژوهانه (Grant) به اعضای هیأت علمی دانشگاه ایلام

مقدمه:

به منظور استفاده بهینه از اعتبارات پژوهشی در مسیر بهبود کیفیت تولید علم، تسهیل و تقویت امور پژوهشی، پژوهش محور شدن دانشگاه، اعمال ضوابط مدون و تفویض اختیارات بیشتر به اعضای هیأت علمی در خصوص انجام فعالیتهای پژوهشی، آیین نامه تخصیص پژوهانه (Grant) به اعضای هیأت علمی به شرح زیر تدوین و تصویب گردید.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱) پژوهانه: اعتباری است که به موجب این آیین نامه بر اساس امتیازهای پژوهشی اعضای هیأت علمی و با توجه به اعتبارات پژوهشی دانشگاه، سالانه در اختیار عضو هیأت علمی تمام وقت واجد شرایط قرار می گیرد که در ارتباط با فعالیت های پژوهشی هزینه نماید.
- ۱-۲) امتیاز پژوهشی: عبارت است از امتیاز های ثبت شده در سیستم مدیریت پژوهشی، که بر اساس فعالیت های پژوهشی فرد محاسبه می گردد.

ماده ۲: اهداف

- ۲-۱) هدفمند نمودن اعتبار پژوهشی و هم جهت کردن آن با سایر اعتبارات.
- ۲-۲) ترغیب و تشویق اعضای هیأت علمی دانشگاه به انجام هر چه بهتر فعالیت های پژوهشی و فراهم آوردن شرایط مناسب برای تحقق اهداف و برنامه های دانشگاه.
- ۲-۳) ارزش گذاری علمی و ایجاد رقابت های سالم به منظور پشتیبانی و تشویق مناسب اعضای هیأت علمی دانشگاه در فعالیت های پژوهشی.
- ۲-۴) افزایش میزان بهره‌وری اعضای هیأت علمی و استفاده بهینه از منابع مالی پژوهشی در جهت ارتقاء فعالیت های پژوهشی دانشگاه.
- ۲-۵) کمک به پایدار ماندن فعالیت های پژوهشی هدفمند اعضای هیأت علمی و حفظ و تقویت تفکر پژوهشی در دانشگاه ها.
- ۲-۶) تسهیل فعالیت های جاری پژوهشی اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحت مشاوره.
- ۲-۷) کمک به پژوهش محور شدن دانشگاه.
- ۲-۸) کمک به رفع مشکلات پژوهشی کشور.
- ۲-۹) تسهیل همکاری اعضای هیأت علمی با مراکز و سازمان های خارج از دانشگاه.
- ۲-۱۰) اولویت های تحقیقاتی بر اساس نامه شماره ۳/۱۲۱۰۲۵ مورخ ۸/۳/۸۹ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که پیوست این آیین نامه می باشد باید هزینه گردند.

ماده ۳: نحوه تعیین امتیاز و اجرا

- ۳-۱) با توجه به ضوابطی که در این آیین نامه مشخص شده در هر سال پس از کسر هزینه های جاری و ضروری حوزه ی پژوهشی مابقی اعتبار پژوهشی به عنوان پژوهانه در نظر گرفته می شود که پس از امتیاز بندی فعالیت های پژوهشی به هر یک از اعضای هیأت علمی واجد شرایط متناسب با امتیاز کسب شده اختصاص می یابد.
- ۳-۲) ملاک محاسبه امتیازهای پژوهشی اعضای هیأت علمی، آئین نامه ی ارتقاء و مصوبات شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه و بر اساس سقف های تصویبی برای مدت قابل احتساب زیر می باشد:

جدول نحوه تخصیص امتیاز به فعالیت های پژوهشی و فناوری

ردیف	فعالیت های پژوهشی و فناوری	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز
۱	مقاله علمی پژوهشی معتبر داخلی و خارجی	۷	ندارد
۲	مقاله علمی مروری معتبر	۵	ندارد
۳	مقاله علمی ترویجی معتبر	۴	ندارد
۴	مقاله کامل در مجموعه مقاله های کنفرانس های علمی معتبر	۲	۴
۵	خلاصه مقاله در مجموعه مقاله های کنفرانس های علمی معتبر	۱	۱
۶	مقاله علمی صددرصد مستخرج از رساله (پایان نامه)	۱	۲
۷	تولید دانش فنی، اختراع و یا اکتشاف منجر به تولید و تجاری سازی محصول یا فرآیند با تأیید مراجع ذیصلاح	۲۰	ندارد
۸-۱	نامه تأییدیه گزارش نهایی طرح های پژوهشی و فناوری داخلی دانشگاه	۴	ندارد
۸-۲	نامه تأییدیه گزارش نهایی طرح های پژوهشی و فناوری استانی و منطقه ای	۷	ندارد
۸-۳	نامه تأییدیه گزارش نهایی طرح های پژوهشی و فناوری ملی	۱۴	ندارد
۹	اختراع یا اکتشاف ثبت شده در داخل یا خارج	۱۰	ندارد
۱۰	ایجاد ظرفیت فعال در جذب اعتبار پژوهشی از سایر مراکز و یا خارج کشور به ازای هر ده میلیون تومان	۲	۱۲
۱۱	سایر فعالیت های فناوری (اختراعات و جشنواره) با تأیید نهایی دانشگاه	۲	۲
۱-۱۲	تألیف یا تصنیف کتاب با تأیید نهایی دانشگاه	۱۵	ندارد
۲-۱۲	تألیف مجموعه کتاب هایی مانند دائرة المعارف با تأیید نهایی دانشگاه	۳۰	ندارد
۱۳	ارزیابی، داوری و نظارت بر فعالیت های پژوهشی، فناوری و نوآوری بر اساس دستورالعمل اجرایی شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه	۲	۲
۱۴	تجدید چاپ کتاب تألیفی یا تصنیفی با حداقل ۳۰ درصد تغییر با تأیید نهایی دانشگاه	۳	۳
۱-۱۵	ویرایش علمی کتاب با تأیید نهایی دانشگاه	۲	۲
۲-۱۵	داوری مقالات علمی و پژوهشی در مجلات علمی معتبر و یا همایش های علمی معتبر بر اساس دستورالعمل اجرایی شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه	۱	۲
۱۶	تصحیح انتقادی کتاب معتبر با تأیید نهایی دانشگاه	۱۰	۱۰

ادامه جدول نحوه تخصیص امتیاز به فعالیت های پژوهشی و فناوری

ردیف	فعالیت های پژوهشی و فناوری	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز
۱۷-۱	راهنمایی پایان نامه کارشناسی ارشد	۲/۵	۶
۱۷-۲	مشاوره پایان نامه کارشناسی ارشد	۱	
۱۷-۳	راهنمایی پایان نامه دکترای تخصصی	۶	
۱۷-۴	مشاوره پایان نامه دکترای تخصصی	۲	
۱۸-۱	ارائه دستاوردها و نتایج علمی و پژوهشی بر گرفته از کرسی های نظریه پردازی در همایش ها و میزگردهای مراکز علمی، ملی و بین المللی با تأیید نهایی دانشگاه	۴	۴
۱۸-۲	نقد علمی در حوزه علوم انسانی و معارف اسلامی و سایر حوزه های علوم با داوری مراجع ذیصلاح و تأیید نهایی دانشگاه	۷	ندارد
۱۸-۳	نوآوری در حوزه علوم انسانی و معارف اسلامی و سایر حوزه های علوم با داوری مراجع ذیصلاح و تأیید نهایی دانشگاه	۷	ندارد
۱۸-۲	نظریه پردازی در حوزه علوم انسانی و معارف اسلامی و سایر حوزه های علوم با داوری مراجع ذیصلاح و تأیید نهایی دانشگاه	۱۲	ندارد
۱۹	کسب رتبه در جشنواره های ملی و بین المللی مرتبط با حوزه تخصصی	۵	۵
۲۰	ترجمه کتاب تخصصی با تأیید نهایی دانشگاه	۷	۷

- ۳-۳) امتیاز فعالیت های پژوهشی از اول مهرماه سال قبل تا پایان شهریورماه سال بعد در نظر گرفته می شود (برای پژوهانه سال ۹۰ امتیازهای پژوهشی و فناوری مربوط به شش ماهه اول سال ۸۹ نیز محاسبه می گردد).
- ۳-۴) کلیه امتیازاتی که بیش از حداکثر امتیاز بوده و در آن سال محاسبه نگردیده است و همچنین امتیازاتی که نتایج داوری آن بعد اعلام شده و در آن سال محاسبه نگردیده باشد ذخیره شده و در سال بعد قابل احتساب خواهد بود.
- ۳-۵) پژوهانه هر عضو هیأت علمی از رابطه زیر تعیین می شود:

$$G = a + (P \times b)$$

که در این معادله :

G: مبلغ پژوهانه (Grant) هر عضو هیأت علمی

P: امتیاز پژوهشی

a: حداقل مبلغ پرداختی (مبلغ پایه) که هر سال توسط شورای پژوهشی دانشگاه تعیین و توسط هیأت ریسه تصویب می گردد.

b: ضریبی از a بوده که براساس بودجه پژوهشی دانشگاه تعیین می شود.

۳-۶) میزان b در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ برابر نصف a در نظر گرفته می شود.

۳-۷) مبلغ a برای سال تحصیلی ۹۰-۹۱ سه میلیون ریال در نظر گرفته می شود.

۳-۸) به آن دسته از فعالیت های پژوهشی امتیاز داده می شود که نام دانشگاه ایلام در آن درج شده و با رعایت آئین نامه های پژوهشی انجام گرفته باشد.

۳-۹) در فعالیت های پژوهشی مشترک در صورت مشخص نبودن میزان سهم افراد، سهم هر یک از آن ها مطابق جدول آیین نامه ارتقاء محاسبه می شود.

۳-۱۰) پس از امتیاز بندی فعالیت های پژوهشی نظری ضریب ۱، میدانی و معماری ۱/۳ و برای کارهای تجربی ۱/۶ اعمال می شود. تشخیص نوع فعالیت پژوهشی بر عهده شورای پژوهشی دانشگاه است.

۳-۱۱) برای اعضای هیأت علمی که استاد راهنمای هیچ دانشجویی نیستند، تحصیلات تکمیلی در مدت قابل محاسبه نبوده اند ضریب ۱/۲

اعمال شده و حداکثر تا سقف ۵ امتیاز می تواند به امتیازهای وی اضافه گردد .

- ۳-۱۲) برای گروه های علوم انسانی و هنر برای امتیاز چاپ مقاله در مجلات ISI و ISC ضریب ۱/۵ اعمال می شود.
- ۳-۱۳) فقط به آن دسته از طرح های پژوهشی خارج از دانشگاه امتیاز تعلق می گیرد که با هماهنگی معاونت پژوهشی و فناوری عقد قرارداد شده و دانشگاه بر اساس آیین نامه طرح های تحقیقاتی، در قبال آن ها بالا سری دریافت نموده باشد.
- ۳-۱۴) به اعضای هیأت علمی جدید الاستخدام در سال اول ورود به طرح، بدون در نظر گرفتن فرمول بیست میلیون ریال (دو میلیون تومان) تخصیص داده خواهد شد.
- ۳-۱۵) برای اعضای هیأت علمی که از سایر دانشگاه یا مراکز علمی و پژوهشی به دانشگاه ایلام منتقل شده باشند، ملاک محاسبه، امتیاز پژوهشی آنها در دانشگاه یا موسسه سابق می باشد.
- ۳-۱۶) پژوهانه به اعضای هیأت علمی مأمور به تحصیل، مأمور به خدمت، در شرف استفاده از فرصت مطالعاتی یا در حین استفاده از فرصت مطالعاتی، طرح سربازی غیر بورسیه و در شرف انتقال تعلق نمی گیرد.
- ۳-۱۷) اعضای هیأت علمی که هم اکنون از مأموریت تحصیلی و یا مأمور به خدمت بازگشته و در مدت قابل احتساب در دانشگاه نبوده اند می توانند متناسب با امتیازهای پژوهشی که در آن مدت با نام دانشگاه ایلام کسب نموده اند ضریب b برای آن ها در نظر گرفته شده و پژوهانه دریافت نمایند و یا اینکه می توانند مانند اعضای هیأت علمی که تازه استخدام شده اند پژوهانه دریافت نمایند.
- ۳-۱۸) اعطای پژوهانه به هر عضو هیأت علمی بنا به درخواست کتبی وی در قالب عقد یک قرارداد که به امضای عضو هیأت علمی، مدیر و معاون پژوهش و فناوری و رئیس دانشگاه رسیده صورت می گیرد. تاریخ قرارداد از زمان درخواست تا پایان شهریور ماه دو سال بعد می باشد. هر عضو هیأت علمی پس از تسویه حساب پژوهانه ای که در سال گذشته دریافت نموده، تا پایان شهریور همان سال تحصیلی فرصت داشته قرارداد جدید منعقد نماید. اما چنانچه تا آن تاریخ قراردادی منعقد ننماید پژوهانه ای در آن سال دریافت نکرده و پژوهانه ذخیره نمی شود، اما امتیازهای آن برای سال بعد می تواند ذخیره گردد. در هر صورت یک امتیاز پژوهشی تنها یک بار قابل احتساب خواهد بود.
- ۳-۱۹) شرط دریافت پژوهانه (به استثنای افراد بند ۳-۱۴) داشتن حداقل گواهی یک مقاله ISI یا ISC یا علمی پژوهشی معتبر و یا چاپ یک کتاب و یا انجام یک طرح برون دانشگاهی در سال درخواست اعتبار می باشد (برای اعضای هیأت علمی مریبی گواهی مقاله در همایش علمی معتبر کفایت می کند).

ماده ۴: محدوده زمانی فعالیت های پژوهشی

تاریخ فعالیتهای پژوهشی مورد استفاده برای محاسبه اعتبار پژوهشی به صورت زیر در نظر گرفته می شود:

- ۴-۱) مقالات چاپ شده در نشریات علمی معتبر: تاریخ چاپ مقاله (حداکثر تا ۲ گواهی چاپ مقاله نیز قابل قبول می باشد).
- ۴-۲) سمینارها: تاریخ برگزاری سمینار.
- ۴-۳) کتاب: تاریخ نشر کتاب.
- ۴-۴) طرح پژوهشی: تاریخ تصویب گزارش نهایی.
- ۴-۵) پایان نامه: تاریخ دفاع پایان نامه.

ماده ۵: موارد استفاده از پژوهانه

- ۵-۱) انجام طرح های پژوهشی طبق دستورالعمل اجرایی مصوب طرح های پژوهشی دانشگاه.
- ۵-۲) کمک به انجام پژوهش های پایه و کاربردی که منجر به تولید می شود.
- ۵-۳) کمک به انجام پژوهش های تقاضا محور که منجر به تدوین 4 دانش فنی، انعقاد قرارداد و یا تولید نمونه می شود.

- ۴-۵) خرید تجهیزات و لوازم آزمایشگاهی تحقیقاتی، پرداخت هزینه های خدمات آزمایشگاهی و میدانی و خرید مواد مصرفی جهت انجام فعالیت های پژوهشی.
- ۵-۵) پرداخت حق عضویت در مجامع علمی، هزینه ثبت اختراع و هزینه شرکت در همایش ها، کارگاه های آموزشی و نمایشگاه های تخصصی داخلی و خارجی و سایر سفرهای علمی کوتاه مدت.
- ۶-۵) پرداخت هزینه تشویقی مقالات، خرید کتب، نشریات، نرم افزارها، هزینه عضویت در پایگاه های اطلاعاتی و هزینه چاپ مقالات در مجموعه مقالات و نشریات علمی معتبر.
- ۷-۵) پرداخت حق تحقیق به دانشجویانی که از دانشگاه ایلام با عضو هیات علمی همکاری پژوهشی داشته اند و هزینه های مربوط به شرکت آنها در همایش های داخلی و خارجی.
- ۸-۵) پرداخت بخشی از اعتبار مربوط به طرح پژوهشی شماره ۵ (پایان نامه دانشجویان تحصیلات تکمیلی) از طریق پژوهانه استاد راهنما بلامانع است.

ماده ۶: نحوه ی هزینه کرد

- ۱-۶) مبلغ پژوهانه بعد از بستن قرارداد به صورت اعتبار هیأت علمی در حساب پژوهش قرار می گیرد.
- ۲-۶) در هر مرحله و برای دریافت پژوهانه، هر عضو هیأت علمی بایستی مدارک و اسناد مثبتته را به حوزه ی پژوهشی ارائه نماید و پس از تأیید مبلغ آن را دریافت نماید (حداقل مبلغ برای تسویه حساب پنج میلیون ریال می باشد).
- ۳-۶) پرداخت هزینه شرکت هر عضو هیأت علمی در همایش های ملی و بین المللی معتبر داخلی (حق مأموریت، ثبت نام، چاپ پوستر و بلیط) از محل پژوهانه در هر سال تحصیلی بدون ارائه مقاله یک بار و با ارائه مقاله حداکثر سه بار مجاز خواهد بود و برای همایش های خارجی معتبر (حق مأموریت، ثبت نام، چاپ پوستر، خروجی و بلیط) تنها با ارائه مقاله و فقط یک بار مجاز خواهد بود. بدیهی است سقف هزینه سفرهای خارجی بر اساس آیین نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مصوبه شورای پژوهشی دانشگاه خواهد بود. هیأت علمی می تواند به جای خود دانشجویی که با وی کار مشترک علمی در آن همایش را داشته برای ارائه مقاله فرستاده و هزینه های آن را از محل پژوهانه پرداخت نماید. قبل از شرکت در همایش ها باید مجوز از طرف شورای پژوهشی دانشکده و دانشگاه دریافت شده و برای هیأت علمی ماموریت پژوهشی صادر گردد.
- ۴-۶) پرداخت هزینه شرکت هر عضو هیأت علمی در کارگاه های علمی در کارگاه های علمی (حق مأموریت، ثبت نام و بلیط) از محل پژوهانه در داخل کشور حداکثر دو بار و در خارج کشور (حق مأموریت، ثبت نام، خروجی و بلیط) یک بار از محل پژوهانه مجاز خواهد بود. بدیهی است سقف هزینه سفرهای خارجی بر اساس آیین نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مصوبه ی شورای پژوهشی دانشگاه خواهد بود. قبل از شرکت در همایش ها باید مجوز از طرف شورای پژوهشی دانشکده و دانشگاه دریافت شده و برای هیأت علمی ماموریت پژوهشی صادر گردد.
- ۵-۶) پرداخت هزینه های پرسنلی تا حداکثر ۳۰٪ مبلغ پژوهانه برای انجام امور مرتبط با فعالیت پژوهشی بلامانع است. نحوه هزینه کرد به این صورت می باشد که یا باید در قالب طرح های پژوهشی بوده و یا اینکه بر اساس امتیازات پژوهشی کسب شده در ماده ۳-۲ به ازای هر امتیاز یک میلیون ریال هزینه نماید. پرداخت تشویقی مقالات اعضای هیأت علمی نیز ابتدا از همین محل ۳۰٪ بوده اما در صورت کمبود اعتبار از بقیه پژوهانه خواهد بود. دریافت حق الزحمه برای اعضای هیأت علمی از این محل تنها پس از کسر سایر هزینه های پرسنلی و تشویقی مقالات و در صورت اضافه آمدن اعتبار از این محل ۳۰٪ و در پایان قرارداد امکان دارد.
- ۶-۶) خرید تجهیزات و مواد مصرفی آزمایشگاه از محل اعتبار پژوهانه محدودیتی ندارد. بدیهی است هنگام تسویه حساب کلیه تجهیزات باید دارای قبض انبار مرکزی و برچسب بوده و کلیه مواد شیمیایی و مصرفی نیز که دارای فاکتورهای بالای دو میلیون ریال بوده باید دارای فیش بانکی باشند. در صورت نیاز دانشکده مربوطه به تجهیزات خریداری شده در هنگام تسویه حساب نهایی، آن وسیله به دانشکده تحویل داده شده و هزینه آن به پژوهانه سال بعد هیأت علمی اضافه می گردد.
- ۷-۶) هر عضو هیأت علمی هر پنج سال یک بار می تواند به منظور استفاده اداری از پژوهانه جهت خرید کامپیوتر، لپ تاپ، پرینتر و اسکنر هزینه نماید.
- ۸-۶) چنانچه دانشگاه از عضو هیأت علمی بخواهد که طرح تحقیقاتی خاصی را انجام دهد بودجه آن طرح خارج از پژوهانه توسط هیأت رئیسه دانشگاه تعیین می شود. در صورتی که هیأت رئیسه دانشگاه ۵ لازم بداند، این طرح در کمیسیون تخصصی پژوهشی مرتبط با موضوع مورد ارزیابی اولیه قرار می گیرد و سپس در هیأت رئیسه تصویب نهائی می شود. در غیر این صورت (بدون بررسی اولیه

در کمیسیون تخصصی پژوهشی) هیأت رئیسه می تواند اقدام به تصویب نهایی آن نماید.

- ۹-۶) محقق به هیچ وجه مجاز نیست برای انجام طرح ها، پروژه ها، قرارداد ها و فعالیت های خارج از دانشگاه از پژوهانه خود هزینه نماید.
- ۱۰-۶) پرداخت هزینه بلیت تنها در صورتی که در راستای فعالیت پژوهشی باشد قابل پرداخت است و برای این منظور حکم مأموریت پژوهشی باید صادر شده و مدارک و اسناد مثبت (مانند طرح پژوهشی، گواهی شرکت و ...) لازم است ضمیمه بلیت شود.
- ۱۱-۶) پرداخت هزینه های کاغذ، تایپ، پرینت و سایر لوازم اداری تا ۱۰٪ مبلغ کل پژوهانه امکان پذیر است.
- ۱۲-۶) هر عضو هیأت علمی می تواند ۴٪ مبلغ پژوهانه برای خود کتاب خریداری نموده و تنها فاکتور خرید را تحویل دهد، اما چنانچه بیش از آن خریداری نماید باید در زمان تسویه حساب علاوه بر فاکتور خرید، کتاب های اضافی را به کتابخانه دانشکده مربوطه یا دانشگاه تحویل داده و رسید آن را به عامل مالی تحویل دهد. برای خرید کتاب هیچ محدودیت مالی وجود ندارد.
- ۱۳-۶) پایان قرارداد پژوهانه پایان شهریور ماه دو سال بعد خواهد بود که در صورت عدم تسویه حساب نهایی، با درخواست متقاضی تا یک سال قابل تمدید می باشد.

ماده ۷: در مواردی که این آیین نامه مسکوت است و یا در موارد ابهام، بر اساس تصمیم شورای پژوهشی دانشگاه عمل خواهد شد.

ماده ۸: این آیین نامه در ۸ ماده در تاریخ ۹۰/۱۰/۱۱ مورد تصویب شورای پژوهشی دانشگاه رسید و مقرر گردید، پس از تصویب در هیأت رئیسه از سال ۱۳۹۰ به طور آزمایشی و به مدت دو سال مورد استفاده قرار گیرد و در صورت نیاز پس از این مدت مورد تجدید نظر قرار گیرد.

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

بسمتعالی

تاریخ: ۸۹ - ۴۸
شماره: ۳/۱۲ - ۱۵۲۵
پیوست:

با سلام و احترام،

همانگونه که مستحضربند براساس بند "د" ماده ۲ قانون بودجه ۱۳۸۹ کلیه دستگاه‌های اجرایی و مراکز تحقیقاتی وابسته به آنها که از اعتبارات بخش تحقیقات کشور (اعم از اعتبارات منظور شده در فصل توسعه علوم و فناوری و یا اعتبارات پژوهشی سایر فصول) استفاده می‌کنند، موظفند این اعتبارات را براساس سیاست‌ها و اولویتهای تحقیقاتی تعیین شده توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری هزینه نمایند.

شایان ذکر است که این موضوع در بند ۲۶ قانون بودجه ۱۳۸۸ کشور برای کلیه دستگاه‌های فوق‌الذکر تکلیف شده بود.

به بیوست تصویب‌نامه سیاستها و اولویتهای علم و فناوری مصوب هیأت دولت مورخ ۸۸/۱۲/۲۶ به شماره ۴۲۵۲۳/۲۶۱۹۵۳ جهت لحاظ در هزینه‌کرد اعتبارات پژوهشی سال ۱۳۸۹ دستگاه مربوطه ایفاد می‌گردد.

بدیهی است هرگونه تغییر در این سیاستها و اولویتهای علم و فناوری مصوب شورای عالی عتف برسد متعاقباً ابلاغ خواهد شد.

محمد مهدی نژاد نوری

دبیر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

و معاون پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

الف- در علوم دینی و معرفتی:

- ۱- علوم قرآنی و اخلاق اسلامی
- ۲- فلسفه، الهیات و کلام اسلامی
- ۳- اندیشه‌ها و نظریات حقوقی و سیاسی اسلام.

ب- در علوم انسانی و هنر:

علوم انسانی شامل:

- ۱- مهندسی فرهنگی برای شکل‌دهی فرهنگ توسعه
- ۲- راهکارهای انسجام بیشتر اقوام و مذاهب ایرانی
- ۳- روش‌های بهره‌گیری از ظرفیت‌های مهاجران ایرانی
- ۴- تاریخ علم
- ۵- غرب‌شناسی
- ۶- بانکداری اسلامی
- ۷- بیمه اسلامی
- ۸- مطالعات پیشرفت عدالت محور
- ۹- علم مدیریت و تصمیم‌گیری (به خصوص مبانی و الگوی مدیریت اسلامی، مدیریت بحران و مدیریت دانش، افزایش بهره‌وری به ویژه نیروی انسانی) در حوزه‌های مختلف.
- ۱۰- راهکارهای مهار مؤلفه‌های مؤثر بر تورم، فقر و بیکاری جهت توسعه ظرفیت‌های شغلی اقتصاد کشور.
- ۱۱- راهکارهای دستیابی به اقتصاد دانش‌بنیان و غیروابسته به نفت.
- ۱۲- نحوه آماده‌سازی برای عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی (WTO) و سایر معاهدات مرتبط با آن.
- ۱۳- بهبود فضای کسب و کار و رقابت‌پذیری.
- ۱۴- مدل‌های مناسب برای رقابتی‌سازی و خصوصی‌سازی فعالیت‌ها در حوزه‌های مختلف.
- ۱۵- تهیه نقشه باستان‌شناسی کشور.

۱۶- تهیه اطلس ملی گردشگری

۱۷- راه‌های حمایت اجتماعی و توانمندسازی زنان.

هنر شامل:

۱- معماری ایرانی - اسلامی.

۲- فیلم

۳- رسانه‌های دیجیتال و چندرسانه‌ای

۴- بررسی میزان اثربخشی رسانه‌های کشور

۵- خوشنویسی

۶- موسیقی اصیل ایرانی

۷- صنایع دستی

۸- اقتصاد فرهنگ و هنر

پ- علوم پایه:

۱- شتابگرها

۲- ماده چگال

۳- فیزیک پلاسما

۴- اخترشناسی و نجوم

۵- کاتالیست‌ها

۶- حس‌گرهای شیمیایی و زیست‌حس‌گرها

۷- شیمی

۸- ریاضی

۹- مواد فوتونیک و نانو مواد فلز پایه

۱۰- موضوعات مطالعاتی و پژوهشی نوین که مرتبط با عناوین ذیل اولویت‌های علوم کاربردی قرار می‌گیرند.

ت- علوم کاربردی:

۱- زلزله و بلایای طبیعی با تأکید بر پیش‌بینی و مقابله با زمین‌لرزه

۲- دریا و اقیانوس شامل:

کشتی‌سازی و روبات‌های دریایی

سازه‌های دریایی

اقیانوس‌شناسی و بهره‌گیری از منابع دریایی

۳- فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) شامل:

راه‌های توسعه فرهنگ ایرانی - اسلامی در فضای مجازی

فناوری‌های نو در ارتباطات مخابراتی

فناوری‌های امنیت در فضای مجازی

بازنگری نظام آموزش در عصر اطلاعات از حیث دیدگاه، محتوا، نرم‌افزار و سخت‌افزار.

نظام‌های الکترونیکی (دولت، تجارت، سلامت و نظایر آن) و ارتقاء کمی و کیفی.

امنیت شبکه‌های انتقال داده در کشور.

۴- حمل و نقل شامل:

تدوین استراتژی و پژوهش‌های مرتبط با حمل و نقل مسافر و کالا (درون و برون شهری) از طریق شبکه‌های یکپارچه با اولویت

حمل و نقل

ریلی.

تدوین مقررات و ضوابط هماهنگ‌سازی مسائل حمل و نقل، ترافیک و شهرسازی در مطالعات جامع شهری.

بررسی راهکارهای کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مدیریت ترافیک و کاهش تقاضای سفر.

تولید و ارتقای کیفیت انواع تجهیزات حمل و نقل متناسب با الگوی یکپارچه‌سازی حمل و نقل و سبب سوخت.

ایمنی حمل و نقل

توسعه روش‌های تأمین منابع پایدار در بخش حمل و نقل.

۵- عمران شامل:

بررسی استفاده از پدافند عامل و غیرعامل در طرح‌های عمرانی

مدیریت خطرپذیری طرح‌های عمرانی

تهیه و تدوین نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی با تأکید بر توسعه پایدار و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی.

بهسازی و مقاوم‌سازی در طرح‌های عمرانی و مسکن.

پژوهش‌های مرتبط با طرح جامع مسکن.

۶- برق و انرژی شامل:

منابع هیدروکربن (نفت و گاز).

انرژی‌های نو، تجدیدپذیر و پاک (پیل سوختی و فناوری‌های بهره‌گیری مؤثر از انرژی خورشیدی).

انرژی‌های تجدیدپذیر زیستی.

مدیریت پسماندها، بازیافت و تبدیل انرژی

کاهش شدت مصرف انرژی

پژوهش‌ها و فناوری‌های مرتبط با بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور

تعیین سبد بهینه انرژی مصرفی کشور

طراحی بنیادی و ساخت انواع نیروگاه

فناوری‌های اکتشاف و افزایش ضریب بازیافت از منابع

بهره‌گیری از فناوری غشاء در فرایندهای نفت، گاز، پتروشیمی و محیط‌زیست.

توسعه فناوری تبدیلات گازی با ارزش افزوده.

فناوری‌های طراحی و ساخت آب شیرین‌کن، گلخانه و آبگرمکن خورشیدی.

طراحی و ساخت مولدهای همزمان برق و حرارت کوچک و متوسط.

تولید برق از وسایل نقلیه و نقلیه و تزریق آن به شبکه.

راه‌اندازی کلینیک‌های آب، برق و انرژی و تأسیس مراکز پایش و سلامت واحدهای صنعتی بزرگ.

بررسی پدافند غیرعامل در صنعت آب و برق کشور

تعیین حریم منابع آب‌های زیرزمینی در مناطق مرزی کشور و شناسایی ... مرزی

۷- فناوری هسته‌ای شامل:

تولید انرژی هسته‌ای (تحقیقات و توسعه راکتورهای تحقیقاتی و قدرت با استفاده از شکافت و تحقیقات و توسعه راکتورهای تحقیقاتی

گداخت).

فناوری چرخه سوخت هسته‌ای (تحقیقات و توسعه اکتشاف، استخراج، تبدیل، غنی‌سازی، تولید مجتمع سوخت و پسمانداری).

تجهیزات پزشکی و کاربرد در صنایع، تولید برق، مهندسی نفت، تشخیص و درمانی پزشکی) و بررسی‌های زیست‌محیطی.

۸- سلامت شامل:

پژوهش‌ها و فناوری‌های مرتبط با پیشگیری و ارتقای سلامت.

دارو با تأکید بر گیاهان دارویی

کوچک‌سازی تجهیزات پزشکی

پزشکی مولکولی و ژن درمانی

ایمنی‌زیستی.

شیوه زندگی سالم (ورزش، نشاط، اوقات فراغت، دخانیات و نظایر آن).

حسابداری به منظور لحاظ ملاحظات زیست‌محیطی در برنامه‌های توسعه.

راهکارهای اجتماعی، امنیتی و درمانی مقابله با انواع اعتیاد

نظام‌های توانمندسازی اجتماعی (بهبودی، کمیته امداد و نظایر آن).

ارتقای نظام تأمین مالی سلامت.

طراحی الگوی ارائه خدمات به جامعه معلولین.

مدیریت عوامل خطر زیست‌محیطی.

ارتقای سطح سلامت زنان.

۹- کشاورزی، آب و منابع طبیعی شامل:

مدیریت آب و خاک

شناسایی، ثبت، حفظ و احیای ذخایر ژنتیکی.

بهره‌برداری از تنوع زیستی در تولید ارقام و گونه‌های مناسب.

کاهش تنش‌های زیستی و غیرزیستی

حفظ، احیا و بهره‌برداری از مراتع و جنگل‌ها.

تغییرات اقلیم

امنیت غذا، آلودگی و ضایعات آن.

۱۰- استفاده از فناوری‌ها و روش‌های مدیریتی مدرن در بهینه‌سازی توزیع و مصرف آب شامل:

حفاظت و ساماندهی نظام‌های بهره‌برداری از آب

امکان‌سنجی به کارگیری روش‌های نوین تصفیه آب و فاضلاب.

توسعه استانداردهای کیفیت آب شرب با توجه به ارتباط سطح بهداشت جامعه.

شناسایی منابع آلاینده آب و خاک و ارائه راهکارهای پیشگیری، کنترل آلودگی‌ها با تکیه بر فلزات سنگین (به ویژه عناصر جیوه، سرب،

کادمیوم و ترکیبات آن‌ها) و آلاینده‌های آلی پایدار.

۱۱- بهره‌برداری پایدار از آب‌های نامتعارف شامل:

استفاده مجدد از پساب

مدیریت ریسک و راه‌های کاهش خسارات ناشی از سیلاب

۱۲- توسعه روش‌های نوین آبیاری و زهکشی.

۱۳- افزایش حاصلخیزی خاک

۱۴- اصلاح و بهبود نظام‌های بهره‌برداری، بازاریابی و توزیع محصولات کشاورزی.

۱۵- بهبود نرخ بازدهی سرمایه‌گذاری محصولات کشاورزی

۱۶- توسعه فعالیت‌های جانبی در روستاها

۱۷- بهینه‌سازی الگوی کشت منطقه‌ای

۱۸- مدیریت ریسک خشکسالی کشاورزی.

۱۹- مدیریت عوامل زیان‌آور زنده و غیرزنده.

۲۰- ایمنی غذایی

۲۱- امنیت غذایی

ث- در علوم نوظهور و میان‌حوزه‌ای:

۱- ریزفناوری شامل: کاربردها از جمله نانومواد، نانوذرات، تجهیزات ساخت و شناسایی.

۲- زیست‌فناوری شامل: کاربردها در پزشکی، سلول‌های بنیادین، علوم ژنتیک، باکتری‌ها و ویروس‌شناسی.

۳- جامعه‌شناسی زیستی

۴- علوم شناختی شامل:

عصب‌شناختی

نقشه ذهن

حسگرها

حافظه‌ها

روان‌شناسی

فناوری‌های پردازش

ج- در صنعت و معدن شامل:

۱- اکتشاف و توسعه معادن

۲- معدن، صنایع معدنی و روش‌های نوین در استحصال

۳- صنایع تبدیلی و غذایی

۴- نفوذ فناوری‌های نوین در صنایع موجود

۵- صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر

۶- توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان

۷- خودروه‌های هایبرید

۸- حلقه‌های بالاتر ارزش افزوده در کلیه صنایع رایج از قبیل فلزات اساسی، کانی‌های غیرفلزی و نظیر آن.

۹- تغییر و اصلاح فرآیندهای رایج در صنایع موجود با رویکرد افزایش بهره‌وری

۱۰- تولید تمیز

۱۱- مدیریت منابع

۱۲- تجاری‌سازی ریزفناوری در صنعت

۱۳- تجاری‌سازی زیست فناوری در صنعت

۱۴- رصد فناوری

۱۵- ساخت و تولید پیشرفته شامل:

مواد و فناوری‌های جدید ساخت و تولید

۱۶- کشتی‌سازی و روبات‌های دریایی

۱۷- هوا و فضا شامل:

به ویژه طراحی، ساخت و پرتاب ماهواره

طراحی و ساخت برخی هواپیماها

۱۸- تولید و ارتقای کیفیت انواع تجهیزات حمل و نقل متناسب با الگوی یکپارچه‌سازی حمل و نقل و سبب سوخت

۱۹- توسعه مصالح ساختمانی و سبک و مقاوم

۲۰- فناوری‌های جدید ساخت و ساز و عمران

۲۱- مواد نو شامل:

پلیمرها و مواد نو ترکیب

مواد مغناطیسی، نیم‌رساناها و نیم‌رساناهای مغناطیسی

۲۲- طراحی بنیادی و ساخت انواع نیروگاه

۲۳- فناوری‌های طراحی و ساخت آب شیرین‌کن، گلخانه و آبگرمکن خورشیدی

۲۴- تولید داروهای جدید و مهندسی معکوس داروهای وارداتی

۲۵- اکتشاف ذخایر طبیعی.